

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 253/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 10Cb/90/2018-221 z 10. októbra 2022, rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/7/2023-325 z 27. februára 2024 a uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/18/2024 z 26. februára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 7. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) označenými rozhodnutiami všeobecných súdov. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť bližšie neoznačenému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho navrhuje, aby ústavný súd vyslovil príkaz pre všeobecné súdy obnoviť stav pred porušením jej základného práva a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 10 000 eur a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Spišská Nová Ves pod sp. zn. 10Cb/90/2018 sa sťažovateľka ako advokátka podanou žalobou domáhala zaplata 2 500 eur s príslušenstvom z titulu neuhradenej odmeny za poskytnuté právne služby obchodnej spoločnosti ČINGOV TOUR, spol. s r.o. (ďalej len „žalovaná“). Z opisu skutkových okolností vyplýva, že sťažovateľka uzavrela 14. augusta 2013 so žalovanou zmluvu o poskytovaní právnych služieb pri jej zastupovaní v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 30Cb/51/2012. Faktúru za trinásť úkonov právnej služby sťažovateľka vystavila 4. apríla 2016 na sumu 2 500 eur. Vzhľadom na to, že žalovaná faktúru neuhradila, sťažovateľka sa domáhala jej zaplata podanou žalobou na okresnom súde.

3. Okresný súd (prvým) rozsudkom z 9. júna 2020 žalobu sťažovateľky zamietol z dôvodu, že zmluvu o poskytovaní právnych služieb vyhodnotil v časti určenia odmeny z dôvodu jej neurčitosti ako neplatnú. Podľa dojednania strán odmena mala byť vzájomne dohodnutá, avšak spôsob určenia a výška odmeny nie je uvedená a nie je zrejmé, či má byť určená odmena hodinová, paušálna, podielová alebo tarifná (absencia uvedenia konkrétneho spôsobu odmeny tak robí zmluvu v tejto časti neplatnou). Krajský súd uznesením sp. zn. 4Cob/138/2020 z 30. augusta 2021 predmetný rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresnému súdu vytkol nesprávny právny záver, podľa ktorého sťažovateľke nepatrí v dôsledku neplatného zmluvného dojednania žiadna odmena, a uložil mu zaoberať sa faktúrou č. 02/2016 (vyúčtovaním odmeny) v intenciách vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“).

4. Po vrátení veci okresný súd napadnutým rozsudkom opäť žalobu sťažovateľky zamietol. Rozhodnutie odôvodnil rovnako tým, že zmluvné dojednanie o spôsobe a výške odplaty je z dôvodu neurčitosti neplatné. Sťažovateľka na výzvu súdu na doplnenie skutkových tvrdení a špecifikovanie úkonov právnej služby uvedených vo faktúre žiadnym spôsobom nereagovala a ani nepreukázala, či dané úkony právnej služby boli skutočne zrealizované.

5. O odvolaní sťažovateľky krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom, ktorým rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Na zdôraznenie jeho správnosti poukázal na § 150 CSP zdôrazňujúc, že sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala vykonanie úkonov právnej služby, za ktoré si vyúčtovala odmenu.

6. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodila z § 420 písm. f) CSP.

7. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

7.1. K namietanej viazanosti odvolacieho súdu svojím predchádzajúcim právnym názorom vysloveným v skoršom zrušujúcom rozhodnutí dovolací súd uviedol, že táto viazanosť môže byť prelomená v prípade, ak súd prvej inštancie po vrátení veci vychádzal z dokazovania, ktoré vykonal. V danom prípade súd prvej inštancie postupoval podľa pokynov odvolacieho súdu a výzvou na doplnenie skutkových zistení zisťoval, o aké konkrétne úkony právnej služby označené sťažovateľkou v prílohe spornej faktúry ide, avšak sťažovateľka na výzvu súdu nereagovala. Sťažovateľka tak neuniesla dôkazné bremeno k uplatňovanému nároku, nepreukázala skutkové tvrdenia relevantnými dôkazmi ani ich nijak nešpecifikovala, preto musel aj odvolací súd uvedenú skutočnosť pri rozhodovaní zohľadniť. V súvislosti s namietanými nedostatkami vo vykonanom dokazovaní dovolací súd konštatoval, že prípustnosť dovolania nezakladá zhodnotenie vykonaných dôkazov súdom odchylné od návrhu a názoru sporovej strany, keďže ide o skutkovú rovinu posudzovania sporu. Uviedol, že sťažovateľka uplatnila v dovolaní identické námietky ako v podanom odvolaní, s ktorými sa krajský súd dostatočne vysporiadal. Uzavrel, že v odôvodneniach rozsudkov súdov nižšej inštancie nezistil žiadne logické nedostatky alebo rozpor v jednotlivých právnych záveroch.

II. Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnuté rozhodnutia konajúcich súdov, ktoré označuje za „nezákonné a arbitrárne“, namieta, že súdy sa nevyporiadali so skutočnosťou, že zmluva o poskytovaní právnych služieb, ktorú uzavrela so žalovanou, je platná a účinná. Poukazuje na zrušujúce uznesenie krajského súdu z 30. augusta 2021, v ktorom odvolací súd skonštatoval nesprávnosť právneho záveru okresného súdu, že v dôsledku absolútnej neplatnosti zmluvy nepatrí sťažovateľke žiadna odmena, a súčasne okresnému súdu vytkol, že sa nezaoberal predloženým vyúčtovaním v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Predmetný záver však nebol v ďalšom konaní rešpektovaný. Okresný súd vôbec nezohľadnil, že žalovaná žiadnym spôsobom nespochybnila pri prevzatí faktúry vykonané úkony právnej služby. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľka vymenúva úkony právnej služby, ktoré žalovaná akceptovala a ktoré boli neoddeliteľnou prílohou faktúry č. 02/2016 zo 4. apríla 2016. Je presvedčená, že vo veci konajúce súdy „konali a rozhodli nezákonne, neobjektívne a jednostranne podržali žalovanú stranu v konaní“, a tým porušili jej právo na spravodlivé súdne konanie.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Vzhľadom na to, že sťažovateľka je advokátkou zapísanou v Slovenskej advokátskej komore, čo si ústavný súd overil prostredníctvom Slovenskej advokátskej komory, vzťahuje sa na ňu zákonom stanovená výnimka z obligatórneho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom (§ 34 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

10. Keďže ústavná sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou – sťažovateľkou, ktorá pred jej podaním vyčerpala všetky prostriedky poskytnuté zákonom na ochranu jej práv, pričom spĺňa všetky náležitosti vyžadované zákonom, ústavný súd pristúpil k samotnému posúdeniu opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých.

III.1. K napadnutým rozsudkom okresného súdu a krajského súdu:

11. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 8/2022).

12. Z ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka podala proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom. Ústavný súd preto konštatuje absenciu svojej právomoci na preskúmanie napadnutého rozsudku mestského súdu.

13. Obdobne ústavný súd vyhodnotil aj tú časť ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Sťažovateľka vo vzťahu k rozsudku odvolacieho súdu, ktorý označuje za arbitrárny, namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie predovšetkým v dôsledku nerešpektovania záväzného právneho záveru vysloveného v jeho predchádzajúcom zrušujúcom uznesení z 30. augusta 2021. Identickú námietku pritom sťažovateľka uplatnila aj v podanom dovolaní, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP. Keďže v rámci

uplatnenej dovolacej právomoci sa najvyšší súd sťažovateľkou uplatnenou dovolacou námietkou (totožnou s tou, ktorú predostiera v ústavnej sťažnosti) zaoberal, je vylúčená právomoc ústavného súdu aj vo vzťahu k tej časti ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku krajského súdu (obdobne IV. ÚS 468/2018, IV. ÚS 245/2022).

14. Vzhľadom na uplatnenie princípu subsidiarity ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutým rozsudkom okresného súdu a krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

15. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí konštatoval neprípustnosť dovolania sťažovateľky, ktoré odmietol podľa § 447 písm. c) CSP. Ústavný súd sa preto s prihliadnutím na svoje postavenie ochrancu ústavnosti zameril pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti na posúdenie, či rozhodnutie o dovolaní sťažovateľky zo strany najvyššieho súdu nevybočilo z mantinelov ústavne konformného posúdenia jeho vlastnej právomoci.

16. Ústavný súd považuje za žiaduce v tejto súvislosti pripomenúť, že si plne uvedomuje úlohu najvyššieho súdu v civilnom procese, ktorý rozhoduje ako dovolací súd v už právoplatne skončenom spore. Rešpektuje aj jeho vlastnú diskreciu vo vzťahu k posudzovaniu prípustnosti a dôvodnosti dovolania, čo však nevyklučuje, aby ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti následne preskúmal, či právomoc najvyššieho súdu bola realizovaná ústavne konformným spôsobom. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom jeho kontroly iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

17. V prvom rade ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť predstavuje iba polemiku a nesúhlas sťažovateľky s rozhodnutiami konajúcich súdov, ktoré žalobu sťažovateľky zamietli z dôvodu neunesenia dôkazného bremena, pokiaľ išlo o preukázanie uplatňovaného nároku na odmenu za poskytovanie právnych služieb. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu dovolacieho súdu sťažovateľka namieta jeho arbitrárnosť bez toho, aby konkretizovala, v čom má tvrdená arbitrárnosť či nezákonnosť rozhodnutia spočívať. Ústavný súd sa napriek tomu dôkladne oboznámil s dôvodmi napadnutého uznesenia dovolacieho súdu, pričom pochybenie ústavnoprávnej intenzity v posudzovanom prípade neidentifikoval. Najvyšší súd sa v reakcii na dovolacie námietky sťažovateľky zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vyjadril k viazanosti odvolacieho súdu jeho predchádzajúcim právnym názorom vysloveným v jeho zrušujúcom uznesení (body 16 až 21 napadnutého uznesenia), k posúdeniu námietky zaujatosti uplatnenej sťažovateľkou proti zákonnej sudkyňi okresného súdu JUDr. Kataríne Šťastnej (bod 22 napadnutého uznesenia) a taktiež k namietaným nedostatkom vo vykonanom dokazovaní (body 23 až 25 napadnutého uznesenia). Ústavný súd tak nemôže prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľky o arbitrárnosti či nepreskúmateľnosti napadnutého dovolacieho rozhodnutia. K predostretej sťažnostnej argumentácii ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že rozhodnutia konajúcich súdov boli založené na tom závere, že sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno a napriek výzve okresného súdu nešpecifikovala

sporné úkony právnej služby a ani nepreukázala, či ich skutočne zrealizovala. Sťažovateľka pritom uvedený záver nerozporuje, ale zotrváva na svojom tvrdení, že zmluva o poskytovaní právnych služieb je platná a účinná, a preto jej v zmysle nej prináleží odmena. Zjavne však opomína, že konajúce súdy zhodne konštatovali, že zmluvné dojednania predmetnej zmluvy týkajúce sa spôsobu určenia odmeny je pre jeho neurčitosť neplatné.

18. Ak preto najvyšší súd uzavrel, že sťažovateľka neopodstatnene namietala existenciu vady zmätočnosti a svojou dovolacou argumentáciou v podstate iba spochybňovala závery súdu prvej inštancie, predkladala súdu vlastné hodnotenie dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový stav, ústavný súd nevidí v týchto prijatých záveroch žiaden exces, ktorý by odôvodňoval jeho kasačný zásah.

19. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd uzatvára, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľky, ktorými odôvodňovala porušenie jej práva na spravodlivé súdne konanie. Napadnuté uznesenie tak nie je spôsobilé relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu